



Torslunde middelalderkirke og postmoderne præstegård set fra øst. Foto: Københavns Amt

21

## På vandretur

Torslunde – Torsbro Vandværk – Benzonsdal



KØBENHAVNS AMT

Vandreturen gennem Torslunde og langs Lille Vejleådal til Torsbro Vandværk går gennem et varieret og gammelt kulturlandskab. Den langstrakte Torslunde landsby ligger markant på Vejleådalens nordskrænt med kirken på en høj mod vest. Den særegne landsby var i middelalderen egnens hovedby. Turen indbyder flere steder til små stop med udsigt over marker, ådal, skove og herregårdslandskabet ved Benzonsdal.

**A** Torslunde landsby nævnes første gang på skrift i 1308, men stammer formentlig helt tilbage fra vikingetiden. Torslunde betyder en offerlund for guden Tor. Landsbyens placering i landskabet har ligget nogenlunde fast allerede ved oldtidens afslutning. Den langstrakte landsby følger Lille Vejleådalens nordskrænt, hvor gårdene ligger. Sydskrænten, der ligger delvist skovklædt og ubebygget, er i hovedgården Benzonsdals besiddelser.

**B** I navnet **Torslunde Kirke** forenes kristendom og hedenskab, idet den kristne kirke bærer den hedenske gud Tors navn. Kirken ligger på en lille høj, så den kan ses i det ellers flade landskab. Kirkens skib er fra 1100-tallet. Tårnet fra år 1400 og koret fra 1450-1500. Kirkens autentiske indre er bestemt et besøg værd. Her skal blot nævnes døbefonten fra 1200-tallet med dåbsfad af messing og over altret et meget smukt krucifiks fra 1200-tallet. Bemærk på vej fra kirken over kirkegården mod Torslunde Bygade, en aflang tilhugget romansk gravsten fra 1200-tallet. Korset på stenen indgår i Ishøj Kommunes byvåben.

**C** På den vestlige side af kirken ved Torslundevej ligger **Præstegården**. Det er værd at kaste et blik på den nye præstegård fra 1996 i postmoderne stil.

**D** Torslunde Bygade forbandt førhen 14 gårde på rad nord for vejen og en række jordløse huse syd for vejen. Foruden **Præstegården** er der kun tre af gårdene tilbage, samt et ældre husmandssted. Lige overfor kirken ligger **Pilegaard** i nr. 44, der er den ene af de tre gårde. Den hvide længe med sort bindingsværk, der følger vejen, er flere hundrede år gammel. Det gule stuehus er fra begyndelsen af forrige århundrede.

Mellem nr. 21 og 23 går et smalt stræde ned til Lille Vejleå. Her drev bønderne før i tiden deres kvæg ned til vanding. På venstre hånd ligger **Lindegård** i nr. 105, der er den anden af de tre gårde, der ligger på sin oprindelige plads. Gården er firlænget med et smukt gult stuehus fra slutningen af 1800-tallet. Længerne er hvide.

Lidt fremme ses **Toftegård** i nr. 117, der ligesom Lindegård og Pilegård ligger på sin oprindelige plads. Selv om Toftegård fremstår med stråtag og sort bindingsværk med gule murfelter, er den helt nyopført, idet den gamle gård brændte i 1996.

**E** Ved Smedeengen og Lille Vejleå lå der fra det 16. århundrede indtil 1903 en vandmølle kaldet **Lille Mølle**, eller **Øvre Mølle**. Mølledammen kan fornemmes som en lavning i terrænet vest for vejen. En møllesten i vejkanthen angiver, at der førhen lå en mølle her.

**F** I middelalderen har der ligget flere vandmøller ved Lille Vejleå og Torslunde. Ud over Øvre Mølle ved Smedeengen lå endnu en mølle, **Store Mølle** eller **Nedre Mølle** i området hvor Torsbro Vandværk ligger i dag. Gammel Torsmøllebro minder om, at der her engang lå et møllerier.

**G** Det 100 år gamle **Torsbro Vandværk** vidner om den industrielle udvikling og storbyens stadig større behov for vandforsyning. Arkitekten Andreas Fussing har her skabt en række bygninger af høj arkitektonisk kvalitet, der i dag ejes af Ishøj Kommune og er indrettet som museum for vandforsyning.

**H** **Benzonsdal**. Fra Torsbro Vandværk kommer man til Benzonsdal Gods ad den smukke gamle lindeallé. Fra alléen er der god udsigt til en række store fritstående egetræer på markerne. De gamle egetræer er spor efter et tidligere markskel, der i århundreder adskilte de store herregårdsmarker. Godset Benzonsdal blev dannet 1730 og var allerede fra oprettelsen et betydningsfuldt gods med over 4.000 tdr. land. Den nuværende hovedbygning fra 1856 er opført i gule sten i to etager over høj kælder. Umiddelbart før den private indkørsel til Benzonsdal ligger mod højre en imponerende gravhøj fra bronzealderen.

Folderen er udarbejdet af Københavns Amt, 2006.

Yderligere eksemplarer kan rekvireres på tlf.: 4322 2222 eller

e-mail: tekniskforvaltning@kbhamt.dk. Websted: [www.kbhamt.dk](http://www.kbhamt.dk)

Tryk: Princo Paritas





0 500 m

- A** Udvalgte seværdigheder
- P** Parkeringsplads
- I** Informationstavle

Turen er på ca. 4,5 km. Ruten har ikke særskilt afmærkning, men følger eksisterende veje og stier.

